

כעזרח
השם
יחברך

ספר

הערב רב

וכל המסתעף
חלק חמישי

על פי

ספר הזוהר

סדר דברים

יוצא לאור בעזהש"ת על ידי
הוצאת "ועד גילוי פני הערב רב"

* * *

מנחם אב תשס"ד לפ"ק

עיה"ק ירושלים תובב"א

ספר "הערב רב"

וכל המסתעף

על פי ספר הזוהר הקדוש

סדר דברים חלק ה'

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי וענין ה"ערב רב", ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתנו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מווילנא זיע"א, שישנם חמשה מיני ערב רב, והם: ^(א) בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ^(ב) הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ^(ג) הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם, ^(ד) הרודפים אחר הכבוד ובוני חרבות לעשות להם שם, ^(ה) הרודפים אחר הממון. והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים", ואין בן דוד בא עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר. (אדרת אליהו פרשת דברים)

גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעורר את הרבים שלא יפלו ברשתם ח"ו.

עוד יבואר, שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים. כמבואר בזוהר חדש וז"ל (זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית):

"אבל נחשים ועקרבים יש בו – ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב".

עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאינו אדם יכול לשער עד כמה שייסובול בזה ובבא על זה שעזר את הערב רב, והפגם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ודקדוקיהם, כדי שלא יבטלו חס ושלום לבנות בתי עבודה זרה של דור הפלגה של הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם (בראשית יא, ד), כי בזה תלוי יסוד קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת משיח בן דוד, כמו שגילה לנו רבינו חיים וויטאל זיע"א תלמיד הארזי"ל בספרו הקדוש עץ חיים בהקדמתו.

בס"ד

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בחנם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות תורה ויראת שמים בעולם, ולעורר כות אחינו בני ישראל בתשובה שלימה

אם אתה רוצה לדעת מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעכב את
גאולתינו ופדות נפשינו רחמנא ליצלן, תלמוד בעיון בספר הזה.

במקום הקדמה

והנה מה שכתב בתחילת דבריו ואפילו כל אינון
 דמשתדלי באוריינא כל חסד דעבדי לגרמיהו וכו', עם
 היות שפשוטו מבואר וכפרט בזמנינו זה בעו"ה אשר
 התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה
 אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות
 יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני
 סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים
 במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו
 בשמים. ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך
 הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזוהר בפרשת
 בראשית דף כ"ה ע"ב וזה לשונו על פסוק אלה תולדות
 השמים והארץ. שחמשה מינים יש בערב רב זמן הג'
 מינים מהם הוא הנקרא בת גבורים דעלייהו אתמר
 המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינון מסטרא
 דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו'
 ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושיון
 בהון ס"ת ועמרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד
 לזן וכו' והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק
 בתורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו
 ולא יצא לאויר העולם.

תוכן עיני "ערב רב" מספר הזוהר הקדוש סדר דברים

זוהר הקדוש פרשת עקב..... א

זוהר חלק ג' פרשת עקב, רעיא מהימנא, דף רע"ג עמוד א' ... ז
א. והרי שנינו אין מתחילים בשני, ואין מסיימים ברכיעי, דהיינו בבית דין עם ערב רב, שאין הם שלוחי מצוה, שלא התגירו לשם שמים, ואחר כך שנעברו מהעולם צוה הקדוש ברוך הוא לקחת שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'..... ז

זוהר הקדוש פרשת כי תצא..... ה

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ו עמוד ב'..... ח
ב. הקב"ה אמר וכי אתה מוציא שם רע על ישראל שעשו את העגל? לך רד כי שחת עמך, ערב רב וודאי שאתה גיירת אותם עשו את העגל..... ח
ג. קם הרועה הנאמן נשק לו בפניו ועל עיניו וברך אותו, ואמר לו תהיה מבורך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו, בכל מדה ומדה שלו, ובעשר ספירות שלו, ובכל שמות שלו ובכל בעלי הישיבות, וכל מלאכים ענו כולם ואמרו אמן, והקב"ה ושכינתו הודו בכרכתו..... ט

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ז עמוד ב'..... י
ד. אם בני אדם עושים אותם אלוהות ולא ברצון שלהם, מדוע נענשים? אלא כאשר היו דור המבול ודור הפלגה יודעים בהם, והיו מקטרים להם ומשתחווים להם, ובאותו כח שהיו מקטרים להם ומשתחווים להם, היו יורדים אצלם ועושים רצונם, ומדברים בהם כאלו צלמים, הרי נעשית אלוהות ועבודות זרות, משום כך הקב"ה עתיד להעביר אותם וימחה אותם מהעולם, וצלמים שלהם שהיו עובדים בהם, ונשאבו מהם רוחות וצלמים..... י
ה. כאשר יש בעולם ערב רב, יורדים להתגשם בהם, הקב"ה יעביר אותם מן העולם, זה הוא שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואם תאמרו בזמן הגלות אחרונה אין עבודה זרה, מפני שלא יודעים בני העולם בהם, והם שיודעים בערב רב שם נמצא להם שמכעסים הקדוש ברוך הוא ושכינתו, וישראל בנייהם, וערב רב מצליחים בהם לקיים מה שכתוב אל פניו להאכידו..... יא

ו. קמו כל התנאים ואמוראים וברכו את רועה הנאמן, ואמרו לו סיני סיני מי יכול לדבר לפניך, שאתה בדיוקן אדונך, שבזמן שדיבר בהר סיני כל חיות המלאכים וחיות הכסא ועליונים ותחתונים שתקו, ולא נמצא דיבור אחר אלא שלו. ומפני שאתה בנו בדיוקן שלו, צריכים לשמוע כל בעלי הישיבה דברים מפיך אל תתן שתיקה לדיבורך..... יב

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ט עמוד א'
יג.....

ז. והבור ריק, זכר, רק בלי תורה, אבל נחשים ועקרבים יש בו, וזו גלות רביעית, דור של רשעים מלא נחשים ועקרבים, רמאים כנחשים ועקרבים, שעוקרים דברי החכמים ודנים לשקר, עליהם נאמר והיו צריה לראש..... יג

ח. ויפן כה וכה וירא כי אין איש ישראל באלו רשעים ערב רב, וזה בסוף הגלות, ומפני זה קץ הגאולה נוקב עד התהום רבה, ורועה נאמן, תהום הוא המות בהיפוך אותיות, ואין מות אלא עניות – אדם ובהמה תושיע ה', אדם, שנאמר בו אדם כי ימות באהל, והעמידוהו בעלי המשנה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עניות, ובהמה, אלו עמי הארץ שהם נכפים כמס כפרד תחת בעלי המשנה..... יו

ט. הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע, הוא מושיע למעלה ואתה למטה, ומפני שאתה בדיוקנו נאמר כך ואתה פה עמוד עמדי, שכל ישראל חוזרים לאהליהם ואתה לא, עד הגאולה האחרונה, ומו גרם זה, ערב רב שבגללם וישלך מידו את הלוחות, ומאותה שעה נפלה ולא נגאלה מערב רב שנאמר בהם וגם ערב רב עלה אתם, בכל זה לא פורשים מישראל, ושפחה מגבירתה, עד הגאולה האחרונה..... יז

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רפ"ב עמוד א'
יח.....

י. גבירתה גן, שפחה אשפה מטונפת מצד הערב רב, אשפה מעורבת בנן לגדל זרעים מצד של עץ הדעת טוב ורע, מצד העבודה זרה נקראת שבתאי לילית אשפה מטונפת, מפני שצואה מעורבת מכל מיני מינוף ושרץ, שזורקים בה כלבים מתים וחמורים מתים, בני עשו וישמעאל קבורים בה, והיא קבר של עבודה זרה ערל וטמא שמקרבים בה ערלים שהם כלבים מתים, שקץ וריח רע מטונף מוסרה, משפחה רעה היא דיבוק, שאוחז בערב רב מעורבים בישראל, ואוחז בעצם ובשר שהם בני עשו וישמעאל, עצם מת ובשר טמא, בשר בשדה טרפה שעליה נאמר לכלב תשליכון אותו..... יח

יא. וכמו שיש שנים עשר מזלות מצד הטוב, כך יש שנים עשר מזלות מצד הרע, זה הוא שכתוב שנים עשר נשיאים לאומותם שזה לעומת זה עשה

האלהים, והרשעים הם אבי אבות הטומאה, שהם טמא מת ושרץ, שמתמא בן אדם מאוירו ומתוכו ומגבו, ואפילו תוך תוכו של הכהן נטמא בהם, ומפני זה ועל כל נפשות מת לא יבוא, שרשע קרוי מת, והמאור הקדוש, לאביו ולאמו לא יטמא..... יט

יב.

כאן מצאנו רפואה לגבי שנאמר בי ויתן את רשעים קברו, אחר שקבורה זו מפני אבא ואמא, שהם בגלות עם ישראל, מתקיים בי הפסוק ולא יטמא, אליהו לא תתעכב מלרדת, שאף על פי שאתה כהן לאביו ולאמו (לא) יטמא, שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בגלות שהיא קבורה להם, ואני קבור ביניהם, בשבועה עליך בשם ה' חי וקים לא תתעכב מלרדת..... כ

יג.

אם יש בהם בעלי מדות, בעלי חסד חסידים, גבורים בעלי תורה נביאים וכתובים, צדיקים אנשי מלכות שנאמר בהם ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך, והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב רב שנאמר היו צריה לראש, היא מתפשטת עליהם בעישר ספירות שלה וכו', לרדת עליהם, להקים השכינה עליהם – ובזמן שויפן כה וכה וירא כי אין איש, היא אומרת שלמה אהיה כעטיה, מעוטפת בעצמה שלא מתפשטת עליהם, והקב"ה צווח עליו ואומר איכה ישבה ברד..... כג

✿ ספר הזוהר סדר דברים ✿

זוהר הקדוש פרשת עקב

זוהר חלק ג' פרשת עקב, רע"א מהימנא, דף
רע"ג עמוד א'

א.

והרי שנינו אין מתחילים בשני, ואין מסיימים ברביעי,
דהיינו בבית דין עם ערב רב, שאין הם שלוחי מצוה, שלא
התגיירו לשם שמים, ואחר כך שנעברו מהעולם צוה הקדוש
ברוך הוא לקחת שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר וכתבתי
על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'

תניינא למבצע על שני ככרות בשבת דאינון רמיוזן בתרי לוחי
אורייתא דאתיהיבו בשבת זוגות. דביזמא תליתאה
נחתו דביה תרי זמני טוב ובשבת אתיהיבת תרין נוקבין לתרין
טבין ואע"ג דאוקמוה דשדים ממנן על זוגות כמה דאוקמוה שני
ביצים שני אגוזים הלכה למשה מסיני שלוחי מצוה אינן נזוקין .
ושני לבצוע על שני ככרות בשבת, שהם רמזים בשני לוחות התורה
שנתנו בשבת זוגות, שביום שלישי ירדו שבו שתי פעמים טוב, ובשבת
ניתנה שתי נקבות לשני טובים, ואף על פי שהעמידוהו ששדים ממזנים
על זוגות, כמו שהעמידוהו שתי ביצים שני אגוזים הלכה למשה מסיני,
שלוחי מצוה אינם ניזוקים].

ואי תימא והא תנינן אין מתחילין בשני ואין מסיימין בד' דהיינו
בבי"ד עם ערב רב דלא הוו שלוחי מצוה דלא אתגיירו לשם
שמים ולבתר דאתעברו מעלמא מני קב"ה לנמלא שני לוחות
אבנים כראשונים ואמר (שם) וכתבתי על הלוחות את הדברים

אשר היו על הלוחות וגו'. נואם תאמר, והרי שנינו אין מתחילים בשני, ואין מסיימים ברביעי, דהיינו בבית דין עם ערב רב, שאין הם שלוחי מצוה, שלא התגיירו לשם שמים, ואחר כך שנעברו מהעולם צוה הקדוש ברוך הוא לקחת שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'.

זוהר הקדוש פרשת כי תצא

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ו עמוד ב'

ב.

הקב"ה אמר וכי אתה מוציא שם רע על ישראל שעשו את העגל? לך רד כי שחת עמך, ערב רב וודאי שאתה גיירת אותם עשו את העגל

וישראל בגין דאינון כליין ימינא ושמאלא תמן ה"י דילך בשלימו הוה אית לך לאתיחדא עמה בנייהו ובגין דאתמר כך כי הוציא שם רע על בתולת ישראל אתמר כך ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו בגלותא לא יכיל למפרש ליה מנה כל יומיו. נוישראל מפני שהם כלולים ימין ושמאל, שם ה"י שלך בשלימות היתה, יש לך להתייחד עמה בנייהם, ומפני שנאמר כך כי הוציא שם רע על בתולת ישראל, נאמר כך ולא תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו, בגלות לא יכול לפרוש לו ממנה כל ימיו.

ואיך הוא שם רע דאפיקת עלה אלא בתר דאתיהיבת איהי לישראל כל מאן דאפיק שום ביש על ישראל כאילו אפיק עלה ושום ביש הוה דאמרת לקב"ה למה יי יחרה אפך בעמך

וקב"ה אמר וכי אנת אפיק שום ביש על ישראל דעבדו ית עגל לך
 רד כי שחת עמך. ערב רב ודאי דאנת גיירת לון עבדו ית עגלא
 ובגין דא כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה.
 וואך הוא שם רע שהוצאת עליה, אלא אחר שניתנה היא לישראל, כל
 מי שמוציא שם רע על ישראל כאילו מוציא עליה, ושם רע היה שאמרת
 להקדוש ברוך הוא למה ה' יחרה אפך בעמך, והקדוש ברוך הוא אמר
 וכי אתה מוציא שם רע על ישראל שעשו את העגל, לך רד כי שחת
 עמך, ערב רב וודאי שאתה גיירת אותם עשו את העגל, ומפני זה כי
 הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה.

ג.

קם הרועה הנאמן נשק לו בפניו ועל עיניו וברך אותו, ואמר
 לו תהיה מבורך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו, בכל מדה
 ומדה שלו, ובעשר ספירות שלו, ובכל שמות שלו ובכל בעלי
 הישיבות, וכל מלאכים ענו כולם ואמרו אמן, והקב"ה
 ושכינתו הודו בברכתו

קם רעיא מהימנא נשיק ליה באנפוי ועל עיניו וברוך ליה ואמר
 ליה תהא מברך מפומא דקב"ה ושכינתיה בכל מדה ומדה
 דיליה ובעשר ספירן דיליה ובכל שמהן דיליה ובכל מארי
 מתיבתאן ובכל מלאכין ענו כלהו ואמרו אמן וקב"ה ושכינתיה הודו
 בברכתיה. [קם הרועה הנאמן נשק לו בפניו ועל עיניו וברך אותו, ואמר
 לו תהיה מבורך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו, בכל מדה ומדה שלו,
 ובעשר ספירות שלו, ובכל שמות שלו ובכל בעלי הישיבות, וכל מלאכים
 ענו כולם ואמרו אמן, והקדוש ברוך הוא ושכינתו הודו בברכתו].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף
רע"ז עמוד ב'

ד.

אם בני אדם עושים אותם אלוהות ולא ברצון שלהם, מדוע
נענשים? אלא כאשר היו דור המבול ודור הפלגה יודעים
בהם, והיו מקטרים להם ומשתחוים להם, ובאותו כח שהיו
מקטרים להם ומשתחוים להם, היו יורדים אצלם ועושים
רצונם, ומדברים בהם באלו צלמים, הרי נעשית אלוהות
ועבודות זרות, משום כך הקב"ה עתיד להעביר אותם וימחה
אותם מהעולם, וצלמים שלהם שהיו עובדים בהם, ונשאבו
מהם רוחות וצלמים

ואי תימרון אי בני נשא עבדין לון אלוהות ולא ברעותא דלהון
אמאי אתענשו אלא כד הון דור המבול ודור הפלגה ידעי
בהון והון מקטרגין (נ"א מקטרין) לון וסגדין לון ובההוא חילא דהון
מקטרגין (נ"א מקטרין) לון וסגדין לון הון נחתי לגבייהו ועבדי
רעותיהו וממללן בהון באינן צולמין הא אתעבידו אלוהות
ועבודת כו"ם בגין דא קב"ה עתיד לאעברא לון וימחי לון מעלמא
צולמין דלהון דהון פלחין בהון ואשתאבו מנהון רוחין וצולמין.
[ואם תאמרו, אם בני אדם עושים אותם אלוהות ולא ברצון שלהם, מדוע
נענשים אלא כאשר היו דור המבול ודור הפלגה יודעים בהם, והיו
מקטרים להם ומשתחוים להם, ובאותו כח שהיו מקטרים להם
ומשתחוים להם, היו יורדים אצלם ועושים רצונם, ומדברים בהם באלו
צלמים, הרי נעשית אלוהות ועבודות זרות, משום כך הקדוש ברוך הוא
עתיד להעביר אותם וימחה אותם מהעולם, וצלמים שלהם שהיו עובדים
בהם, ונשאבו מהם רוחות וצלמים].

ה.

כאשר יש בעולם ערב רב, יורדים להתגשם בהם, הקב"ה
 יעביר אותם מן העולם, זה הוא שכתוב ואת רוח הטומאה
 אעביר מן הארץ, ואם תאמרו בזמן הגלות אחרונה אין עבודה
 זרה, מפני שלא יודעים בני העולם בהם, והם שיודעים בערב
 רב שם נמצא להם שמכעיסים הקדוש ברוך הוא ושכינתו,
 וישראל בנייהם, וערב רב מצליחים בהם לקיים מה שכתוב
 אל פניו להאבידו

וכך אית בעלמא ערב רב נחתין לאתגשמא בהון וקב"ה יעבר
 לון מן עלמא הה"ד ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ואי
 תימרון בזמנא דגלותא בתראה לית עכו"ם בגין דלא ידעין בני
 עלמא בהון ואינזון דידעין בערב רב תמן אשתכח לון דמכעיסין
 לקב"ה ושכינתיה וישראל ביניהו וערב רב מצליחין בהון לקיים
 מאי דכתיב ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו. וכאשר יש בעולם
 ערב רב, יורדים להתגשם בהם, והקדוש ברוך הוא יעביר אותם מן
 העולם, זה הוא שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואם תאמרו
 בזמן הגלות אחרונה אין עבודה זרה, מפני שלא יודעים בני העולם בהם,
 והם שיודעים בערב רב שם נמצא להם שמכעיסים הקדוש ברוך הוא
 ושכינתו, וישראל בנייהם, וערב רב מצליחים בהם לקיים מה שכתוב אל
 פניו להאבידו.

ו.

קמו כל התנאים ואמוראים וברכו את רועה הנאמן, ואמרו לו סיני סיני מי יכול לדבר לפניך, שאתה בדיוקן אדונך, שבזמן שדיבר בהר סיני כל חיות המלאכים וחיות הכסא ועליונים ותחתונים שתקו, ולא נמצא דיבור אחר אלא שלו. ומפני שאתה בנו בדיוקן שלו, צריכים לשמוע כל בעלי הישיבה דברים מפיד אל תתן שתיקה לדיבורך

קמו כלו תנאין ואמוראין וברכו לרעיא מהימנא ואמרו ליה סיני סיני מאן יכיל למלא קדמך דאנת בדיוקנא דסארך דבזמנא דמליף במורא דסיני כל חיון דמלאכין וחיון דכרסייא ועלאין ותתאין שתקו ולא אשתכח דבור אחרא אלא דיליה ובגין דאת בריה בדיוקנא דיליה צריך למשמע כלו מארי מתיבתא מלין מפומך אל תתן שתיקה למלוך. [קמו כל התנאים ואמוראים וברכו את רועה הנאמן, ואמרו לו סיני סיני מי יכול לדבר לפניך, שאתה בדיוקן אדונך, שבזמן שדיבר בהר סיני כל חיות המלאכים וחיות הכסא ועליונים ותחתונים שתקו, ולא נמצא דיבור אחר אלא שלו. ומפני שאתה בנו בדיוקן שלו, צריכים לשמוע כל בעלי הישיבה דברים מפיד אל תתן שתיקה לדיבורך].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף
רע"ט עמוד א'

ז.

והבור ריק, זכר, רק בלי תורה, אבל נחשים ועקרבים יש בו,
וזו גלות רביעית, דור של רשעים מלא נחשים ועקרבים,
רמאים כנחשים ועקרבים, שעוקרים דברי החכמים ודנים
לשקר, עליהם נאמר והיו צריה לראש

כי עוד חזון למועד ויפה לקץ ולא יכזב ואוקמוה דהאי קרא
נוקבא ויורד עד תהומא רבא. מאן הוא דנחית לתהום רבא
לאשכחא זמנא דא אלא אנת דאתמר בך צדקתך כהררי אל
משפטיך תהום רבה. כמה מארי מתניתין דבעו לנחתא לעומקרא
דהלכה לאשכחא תמן קץ דפרקנא ונחתו תמן ולא סליקו ואע"ג
דלישנתון הות כפטיש יפוצץ סלע חליש פטיש דלהון לנקבא
בההוא סלע ומאן דנקיבו דיליה בההוא סלע בלא רשו אתא הויא
לנשכא ליה. ואית אחרנין דנקיבו לה עד דמטו לתהומא רבא ולא
סליקו מתמן. [כי עוד חזון למועד ויפה לקץ ולא יכזב, והעמידוהו זה
הפסוק נוקב ויורד על התהום הגדול, מי הוא שיורד לתהום גדול למצוא
זמן זה, אלא אתה שנאמר בך צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה,
כמה בעלי המשנה שרצו לרדת לעומק החלכה, למצוא שם קץ הגאולה,
ויורדו שם ולא עלו, ואף על פי שלשונם היתה כפטיש יפוצץ סלע, נחלש
פטיש שלהם לנקב באותו סלע, נחלש פטיש שלהם לנקב באותו סלע,
ומי שנקב שלו באותו סלע בלי רשות, בא נחש לנשוך אותו, ויש אחרים
שנקבו אותו עד שהגיעו לתהום הגדול, ולא עלו משם].

ובזמנא דנוקבא פתיחא כל מאן דהוה נפיל תמן לא הוה סליק
ומשיח בן דוד נפיל תמן עם משיח בן יוסף דחד איהו
עני ורוכב על המור. וחד איהו בכור שורו דא משיח בן יוסף והאי
איהו כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפיל שמה שור או המור. ובג"ד

אקרי משיח בר נפלי ואיהי נפלת בתרייהו ואתמר עלה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. ואנת הוא בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו והמת יהיה לו דא משיח בן יוסף דעתיד לאתקמלא. ונבזמן שהנקב פתוח, כל מי שהיה נופל שם לא היה עולה, ומשיח בן דוד נפל שם עם משיח בן יוסף, שאחד הוא עני ורוכב על חמור, ואחד הוא בכור שורו זה משיח בן יוסף, וזה הוא כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור, ומפני זה נקרא משיח בן נפלים, והיא נופלת אחריהם ונאמר עליה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ואתה הוא בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו, והמת יהיה לו זה משיח בן יוסף שעתידי להתרגו.

נחת בגיניה דודאי ארבע גלויות הוו תלת לקבל תלת קליפין דאגוזא דאינון תהו קו ירוק קליפה ירוקא דאגוזא. תניינא בהו אבנין מפולמין דאינון סלעים תקיפין דמ"מ פסקו מינייהו כמה פסקות ונקיט לון לאפקא מיא דאורייתא ובג"ד אתקריאו אבנים מפולמות דמנייהו מיין נפקין קליפה תליתאה דקיקא גלותא תליתאה דהוה זעיר והאי איהו וחשך גלותא רביעאה תהום רבה חלל דאגוזא והאי איהו וחשך על פני תהום. ניוור בגללו, שוודאי ארבע גלויות הן, שלש כנגד שלש קליפות האגוז, שהן תהו, קו ירוק קליפה ירוקה של האגוז, שהן תהו, קו ירוק קליפה ירוקה של האגוז, שני בהו, אבנים חזקות (פ"א לחות) שהן סלעים חזקים, שבעלי משנה פסקו מהם כמה פסקים, ואחזו אותם להוציא מי התורה, ומפני זה נקראו אבנים מפולמות שמהם מים יוצאים, קליפה שלישית דקה, גלות שלישית שהיתה קמנה, וזה הוא וחושך, גלות רביעית תהום רבה, חלל האגוז, וזהו הוא וחושך על פני תהום].

ואתקרי בור דנפל שמה שור דא דכתיב ביוסף בכור שורו דדר לו דאתמר ביה וישליכו אותו חבורה. נוקבא בישא והבור רק דכורא (נ"א דכורא) רק בלא תורה אבל נחשים

ועקרבים יש בו. ודא גלותא רביעאה דור דרשעים מלא נחשים ועקרבים רמאים כנחשים ועקרבים דעקרין מלי דרבנן ודיינין לשקרא עליהו אתמר היו צריה לראש. וננקרא בור שנפל שמה שור, זה שכתוב ביוסף בכור שורו הדר לו, שנאמר בו וישליכו אותו הבורה, נקיבה רעה, והבור ריק, זכר, רק בלי תורה, אבל נחשים ועקרבים יש בו, וזו גלות רביעית, דור של רשעים מלא נחשים ועקרבים, רמאים כנחשים ועקרבים, שעוקרים דברי החכמים ודנים לשקר, עליהם נאמר והיו צריה לראשן.

ה.

ויפן כה וכה וירא כי אין איש ישראל באלו רשעים ערב רב, וזה בסוף הגלות, ומפני זה קץ הגאולה נוקב עד התהום רבה, ורועה נאמן, תהום הוא המות בהיפוך אותיות, ואין מות אלא עניות – אדם ובהמה תושיע ה', אדם, שנאמר בו אדם כי ימות באהל, והעמידוהו בעלי המשנה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עניות, ובהמה, אלו עמי הארץ שהם נכפים כסוס כפרד תחת בעלי המשנה

ויפן כה וכה וירא כי אין איש דישראל באלין רשיעא ערב רב ודא בסוף גלותא ובגין דא קץ דפורקנא נוקבא עד התהום רבה. ורשיעא מהימנא תהום הוא המות בהיפוך אתוון ולית מות אלא עניותא אנת נחיתת תמן. והא קא אתבריר לעילא קמי תנאים ואמוראים וכלהו נחתין בגינד בתהומא לסייע לך ואנת תניא דמסייע לך יתיר מכלהו בגין דאנת לויתן (נחש בריח) דימא דאורייתא מאריה דכל נונין לויתן אתקרי על שם אורייתא דאתמר ביה כי לוית חן הם לראשך ובך אדם ובהמה תושיע יי' אדם דאתמר ביה אדם כי ימות באהל ואוקמוה מארי מתניתין אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ולית מיתה אלא

עניותא ובהמה אלין עמי הארץ דאינון מתכפיין כסום כפרד תחות מארי מתניתין. ויפן כה וכה וירא כי אין איש ישראל באלו רשעים ערב רב, וזה בסוף הגלות, ומפני זה קץ הגאולה נוקב עד התהום רבה, ורועה נאמן, תהום הוא המות בהיפוך אותיות, ואין מות אלא עניות, אתה ירדת שם, והרי מתברר למעלה לפני התנאים ואמוראים, וכולם יורדים בגללך בתהום לסייע לך, ואתה שנויה בברייתא שמסייעת לך יותר מכולם, מפני שאתה ליתן (נחש ברח) של ים התורה, אדון כל הדגים ליתן נקרא, על שם תורה שנאמר בה כי ליות חן הם לראשך, וכך אדם ובהמה תושיע ה', אדם, שנאמר בו אדם כי ימות באהל, והעמידוהו בעלי המשנה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עניות, ובהמה, אלו עמי הארץ שהם נכפים כסום כפרד תחת בעלי המשנה].

אדהכי הא בוצינא קדישא (אתא) פתח רעיא מהימנא ואמר מארי מתניתין מאן איהו ליתן אמר ליה בוצינא קדישא האי איהו דדרגיה עמודא דאמצעיתא וצדיק דאתמר ביה גוף וברית חשבין חד ואתרבי בימא דא דאיהו אימא עלאה ים דבה מייחדין לקב"ה כ"ה אתוון דאינון ים בחושבן ואיהו כה. אמר ר"מ ודאי ליתן דקאים על שפת הים ועלמא קאי על סנפירוי דא צדיק יסוד עולם דכל עלמא קאים עליו. אמר בוצינא קדישא זכאה חולקך ר"מ (כאן חסר). [בינתיים הרי הנר הקדוש בא, פתח הרועה הנאמן ואמר, בעלי המשנה, מי הוא ליתן, אמר לו הנר הקדוש זה הוא שדרגתו עמוד האמצע, וצדיק שנאמר בו גוף וברית אנו מחשבים אתה, וגדל בים הזה שהיא אמא עליזנה י"ם, שבה מייחדים את הקדוש ברוך הוא עשרים וחמש עשרים וחמש אותיות שהם ים בחשבון, והוא כה, אמר הרועה הנאמן וודאי ליתן שעומד על שפת הים, והעולם עומד על סנפירוי זה צדיק יסוד עולם, שכל העולם עומד עליו, אמר הנר הקדוש זכאי חולקך רועה נאמן, (כאן חסר)].

בת קול בגלותא עד דתיתי אנת לגבה דאנת קול דילה דכל אשה
 בת בעלה כמה דאת אמר ותהי לו לבת מאורשה איהי לך
 עדיין לא עבדת (ד"א עאלת) עמה לחופה. [בת קול בגלות, עד
 שתבוא אתה אצלה שאתה קול שלה, שכל אשה בת בעלה, כמו שאתה
 אומר ותהי לו לבת, מאורשה היא לך עדיין לו (ד"א עשית) נכנסת עמה
 לחופה].

ט.

הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע, הוא מושיע למעלה ואתה
 למטה, ומפני שאתה בדיוקנו נאמר בך ואתה פה עמוד עמדי,
 שכל ישראל חוזרים לאהליהם ואתה לא, עד הגאולה
 האחרונה, ומי גרם זה, ערב רב שבגללם וישלך מידו את
 הלוחות, ומאותה שעה נפלה ולא נגאלה מערב רב שנאמר
 בהם וגם ערב רב עלה אתם, בכל זה לא פורשים מישראל,
 ושפחה מגבירתה, עד הגאולה האחרונה

אתמר צעקה הנערה המאורשה ואין מושיע לה והכי שכינתא
 אימא דילה (נ"א עלאה) צועקת על בנה ואין מושיע לה
 עד דייתי עמודא דאמצעיתא בגינה דאיהו מושיע דבגינה אתמר
 הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא מושיע לעילא ואנת לתתא
 ובגין דאנת בדיוקניה אתמר בך ואתה פה עמוד עמדי דכלהו
 ישראל אהדרו לאהליהון ואנת לאו עד פורקנא בתרייתא ומאן
 גרם דא ערב רב. דבגינייהו וישלך מידו את הלוחות. ומההיא
 שעתא נפלה ולא אתפרקת מערב רב דאתמר בהון וגם ערב רב
 עלה אתם בכל דא לא אתפרשן מישראל ושפחה מגברתה עד
 פורקנא בתרייתא. [נאמר, צעקה הנערה המאורשה ואין מושיע לה,
 וכך השכינה אמא שלה (נ"א עליונה) צועקת על בניהם ואין מושיע לה,
 עד שיבוא עמוד האמצע, בגללה, שהוא מושיע, שבגללה נאמר הנה

מלכך יבוא לך צדיק ונושע, הוא מושיע למעלה ואתה למטה, ומפני שאתה בדיוקנו נאמר כך ואתה פה עמוד עמדי, שכל ישראל חוזרים לאהליהם ואתה לא, עד הגאולה האחרונה, ומי גרם זה, ערב רב שבגללם וישלך מידו את הלוחות, ומאותה שעה נפלה ולא נגאלה מערב רב שנאמר בהם וגם ערב רב עלה אתם, בכל זה לא פורשים מישראל, ושפחה מגבירתה, עד הגאולה האחרונה].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף
רפ"ב עמוד א'

י

גבירתה גן, שפחה אשפה מטונפת מצד הערב רב, אשפה מעורבת בגן לגדל זרעים מצד של עץ הדעת טוב ורע, מצד העבודה זרה נקראת שבתאי לילית אשפה מטונפת, מפני שצואה מעורבת מכל מיני טינוף ושרץ, שזוקים בה כלבים מתים וחמורים מתים, בני עשו וישמעאל קבורים בה, והיא קבר של עבודה זרה ערל וטמא שמקובים בה ערלים שהם כלבים מתים, שקץ וריח רע מטונף מוסרח, משפחה רעה היא דיבוק, שאוחז בערב רב מעורבים בישראל, ואוחז בעצם ובשר שהם בני עשו וישמעאל, עצם מת ובשר טמא, בשר בשדה טרפה שעליה נאמר לכלב תשליכון אותה

גבירתה גן שפחה אשפה מטונפת מסטרא דערב רב. אשפה מעורבת בגן לגדלא זרעים מסטרא דעץ הדעת טוב ורע מסטרא דע"ז אתקריאת שבתאי לילית אשפה מטונפת בגין שצואה מעורבת מכל מיני טנוף ושרץ דזרקין בה כלבים מתים וחמורים. מתים בני עשו וישמעאל קבורים בה. עכו"ם דאינון כלבים מתים קבורים בה ואיהי קבר דע"ז דקברין בה ערלים דאינון כלבים מתים שקץ וריח רע מטונף מוסרח משפחה בישא

איהי סרכא דאחידא בערב רב מעורבים בישראל. ואחידת בעצם
 ובשר דאינון בניע שו וישמעאל עצם מת ובשר טמא בשר בשדה
 מרפה דעלה אתמר לכלב תשליכון אותו. [נבירתה גן, שפחה אשפה
 ממונפת מצד הערב רב, אשפה מעורבת בגן לגדל זרעים מצד של עץ
 הדעת טוב ורע, מצד העבודה זרה נקראת שבתאי לילית אשפה ממונפת,
 מפני שצואה מעורבת מכל מיני טינוף ושרץ, שזורקים בה כלבים מתים
 וחמורים מתים, בני עשו וישמעאל קבורים בה, והיא קבר של עבודה זרה
 ערל וטמא שמקרבים בה ערלים שהם כלבים מתים, שקץ ורית רע
 ממונף מוסרה, משפחה רעה היא דיבוק, שאוחז בערב רב מעורבים
 בישראל, ואוחז בעצם ובשר שהם בני עשו וישמעאל, עצם מת ובשר
 טמא, בשר בשדה מרפה שעליה נאמר לכלב תשליכון אותו].

יא.

וכמו שיש שנים עשר מזלות מצד הטוב, כך יש שנים עשר
 מזלות מצד הרע, זה הוא שכתוב שנים עשר נשיאים
 לאומותם שזה לעומת זה עשה האלהים, והרשעים הם אבי
 אבות הטומאה, שהם טמא מת ושרץ, שמטמא בן אדם
 מאוירו ומתוכו ומגבו, ואפילו תוך תוכו של הכהן נטמא בהם,
 ומפני זה ועל כל נפשות מת לא יבוא, שרשע קרוי מת,
 והמאור הקדוש, לאביו ולאמו לא יטמא

וכנוונא דאית תריסר מזלות מסטרא דטוב הכי אית תריסר
 מזלות מסטרא דרע הדא הוא דכתיב שנים עשר
 נשיאים לאומותם דזה לעמת זה עשה האלקים ורשיעיא אינון אבי
 אבות הטומאה דאינון טמא מת ושרץ דמטמא לבני מאוירו
 ומתוכו ומגבו ואפי' תוך תוכו דכהנא מסתאב בהון ובגין דא על
 כל נפשות מת לא יבא דרשע קרוי מת. ובוצינא קדישא לאביו
 ולאמו לא יטמא. [וכמו שיש שנים עשר מזלות מצד הטוב, כך יש

שנים עשר מזלות מצד תרע, זה הוא שכתוב שנים עשר נשיאים לאומותם שזה לעומת זה עשה האלהים, והרשעים הם אבי אבות הטומאה, שהם טמא מת ושרץ, שמטמא בן אדם מאוירו ומתוכו ומגבו, ואפילו תוך תוכו של הכהן נטמא בהם, ומפני זה ועל כל נפשות מת לא יבוא, שרשע קרוי מת, והמאור הקדוש, לאביו ולאמו לא יטמא.

יב.

כאן מצאנו רפואה לגבי שנאמר בי ויתן את רשעים קברו, אחר שקבורה זו מפני אבא ואמא, שהם בגלות עם ישראל, מתקיים בי הפסוק ולא יטמא, אליהו לא תתעב מלרדת, שאף על פי שאתה כהן לאביו ולאמו (לא) יטמא, שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בגלות שהיא קבורה להם, ואני קבור ביניהם, בשבועה עליך בשם ה' חי וקים לא תתעב מלרדת

הבא אשכחנא אסותא לגבי דאתמר ביה ויתן את רשעים קברו. בתר דקבורה דא בנין אבא ואמא דאינון בגלותא עם ישראל אתקיים בי קרא ולא יטמא. אליהו לא תתעב מלנחתא דאע"ג דאנת כהנא לאביו ולאמו (לא) יטמא דהא קב"ה ושכינתיה בגלותא דאיהי קבורה לוןו אנא קבור ביניהו באומאה עלך בשם יי' חי וקיים לא תתעב מלנחתא. מלאכין קדישין מארי דגדפין באומאה עלייכו טולו אומאה דא וסליקו לה על גדפייכו שבועת יי' בח"י צדיק וקיים עמודא דאמצעיתא טולו אומאה דא וסליקו לה על גדפייכו כמטרוניתא שבועת יי' בח"י צדיק וקיים עמודא דאמצעיתא טולו אומאה דא וסליקו לה על גדפייכו כמטרוניתא ביקרא דילה לגבי קב"ה. וכאן מצאנו רפואה לגבי שנאמר בי ויתן את רשעים קברו, אחר שקבורה זו מפני אבא ואמא, שהם בגלות עם ישראל, מתקיים בי הפסוק ולא יטמא, אליהו לא תתעב

מלרדת, שאף על פי שאתה כהן לאביו ולאמו (לא) ישמא, שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בגלות שהיא קבורה להם, ואני קבור ביניהם, בשבועה עליך בשם ה' חי וקים לא תתעב מלרדת, מלאכים קדושים בעלי הכנפים, בשבועה עליכם קחו שבועה זו והעלו אותה על כנפיהם שבועת ה' בח' צדיק וקים עמוד האמצע, קחו שבועה זו והעלו אותה על כנפיהם במלכה בכבוד שלה לגבי הקדוש ברוך הוא].

מלאכין עילאין שליחן דקב"ה מימינא ומלאכין שליחן דיליה משמאלא ומלאכים דאבא ואמא יחון סתרין לה עילא ותתא ומכסין לה באת ו' בשית גדפין דיליה דאתמר ביה שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים דשבועה דיליה דאיהי ה' רביעאה ובשתים יכסה רגליו דילה ובשתים מעופפים לה. [מלאכים עליונים שלוחי הקדוש ברוך הוא מימין, ומלאכים שלוחים שלה משמאל, ומלאכים של אבא ואמא יהיו סובבים אותה מעלה ומטה ומכסים אותה באות ו' בשש כנפים שלו שנאמר בו שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וגו', בשתים יכסה פניו, של השבועה שלו שהיא ה' רביעית, ובשתים יכסה רגליו שלה, ובשתים מעופפים לה].

ואנת אליהו דסליקת לעילא העילות והוא טעין לך מכל טוב נחות לגבה ותהוי כרוב תחותא לנחתא כך מלאה כל טוב ומלאכין דאבא ואימא דאינון ידו"ד (ס"א אסתרו לה) אסחרו לך בנחיתו דילה ומלאכין דבעלה ברא דאבא ואמא ו' כסיאו לה ומעפפין לה משית גדפין אב"ג ית"ץ וכל"ץ דתליין מנייהו כחשבון ל"ץ ודאי איהו שרפים עומדים ממעל לו ונחיתת ה' (נ"א ידו"ד) דיליה טמירא מכוסה בהון ומלאכין דאינון דצדיק ח"י עלמין אסמיכו לה עלייכו כחיון דסמכי לכרסייא. [ואתה אליהו שעולה למעלה לעלת העילות, והוא מטעין לך מכל טוב, רד אצלה ותתיה כרוב תחתיה, לרדת לך מלאה כל טוב, ומלאכים של אבא ואמא שהם י"ה סובבים אותך (נ"א אותה) בירידה שלה, ומלאכים של בעלה כהן של

אבא ואמא ו', מכסים אותה ומעופפים לה בשש כנפים אבגית"ץ, ובל"ו שתלויים מהן כחשבון ל"ו, וודאי הוא שרפים עומדים ממעל לו, וודאי הוא שרפים עומדים ממעל לו, ויורדת ה' (נ"א י"ה) שלו טמונה מכוסה בהם, ומלאכים שהם של צדיק ח"י עולמים, סימכו אותה עליכם כחיות שסומכות הכסא].

דאע"ג דה"א דאצילות דשמא דידו"ד איהי סמיכת לכלהו דלית לכון לפרחא לעילא ולנחתא לתתא בר מינה כאברין דגופא דלית לחון תנועה בר מנשמתא דאברין דאית לה אתפשטו עליכו לסמכא לכון בהון דהכי איהי ה' כימא אי אית לה מאנין מתמליין מנה ומתפשטין בהון כנחלים דמתפשטין מן ימא על ארעא ואי לאו איהי ה' בגרמא יחידאה בלא אתפשטותא דנחלין. [שאף על פי שה"א של אצילות של השם יהו"ה, היא סומכת את כולם, אין לכם לפרוח למעלה ולרדת למטה חוץ ממנה, באברי הנוף שאין להם תנועה חוץ מהנשמה, שאיברים שיש לה, מתפשטים עליכם לסמוך אתכם בהם, שכך היא ה' כים, אם יש לה כלים מתמלאים ממנה ומתפשטים בהם, כנחלים שמתפשטים מן הים על הארץ, ואם לא, היא ה' בעצמה יחידה בלי התפשטות הנחלים].

יג.

אם יש בהם בעלי מדות, בעלי חסד חסידים, גבורים בעלי תורה נביאים וכתובים, צדיקים אנשי מלכות שנאמר בהם ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך, והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב רב שנאמר היו צריה לראש, היא מתפשטת עליהם בעשר ספירות שלה וכו', לרדת עליהם, להקים השכינה עליהם – ובזמן שויפן כה וכה וירא כי אין איש, היא אומרת שלמה אהיה כעטיה, מעוטפת בעצמה שלא מתפשטת עליהם, והקב"ה צווח עליו ואומר איכה ישבה בדד

הכי מאנין דשכינתא אינון מלאכין קדישין לעילא וישראל לתתא אי אית בהון מארי מדות מארי חסד חסידים גבורים מארי תורה נביאים וכתובים צדיקים אנשי מלכות דאתמר בהו ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך בעמידה דעלותא בהיכלא דמלכא אלקים מלכא דיליה ידו"ד והם חכמים ונבונים ראשי ישראל ולא ראשי ערב רב דאתמר בהון היו צריה לראש איחי אתפשטת עלייהו בעשר ספירן דיליה בההוא זמנא נחית עלת העלות ביוד"ה ו"א ו"ו ה"א לנחתא עלייהו לאקמא שכינתא עלייהו. ובזמנא דויפן כה וכה וירא כי אין איש איחי אומרת שלמה אהיה כעוטיה מעוטפת בגרמא דלא אתפשטת עלייהו וקב"ה צווח עלה ואמר איכה ישבה בדד. [נכך כלי השכינה הם מלאכים קדושים למעלה וישראל למטה, אם יש בהם בעלי מדות, בעלי חסד חסידים, גבורים בעלי תורה נביאים וכתובים, צדיקים אנשי מלכות שנאמר בהם ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך, בעמידת התפלה, בהיכל המלך, בעמידת התפלה, בהיכל המלך אדנ"י, המלך שלה יתו"ה, והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב רב שנאמר היו צריה לראש. היא מתפשטת עליהם בעשר ספירות שלה, ובאותו זמן יורד ספירות שלה, ובאותו זמן יורד עלת העלות ביוד"ה ו"א ו"ו ה"א, לרדת עליהם, להקים

השכינה עליהם, ובזמן שויפן בה וכה וירא כי אין איש, היא אומרת
שלמה אהיה בעמיה, מעוטפת בעצמה שלא מתפשטת עליהם, והקדוש
ברוך הוא צווח עליו ואומר איכה ישבה בדרן].

